

Hallituspuolueiden apteekkiryhmän linjaukset

24.4.2017

Alla olevat ehdotukset kehittävät apteekki-alaa lyhyellä aikavälillä.

Lähtökohta

- Apteekkijärjestelmä tulee nähdä yhtenä osana terveydenhuoltoa ja laajaa lääkehuollon ketjua.
- Koko lääkehuolto on arvioitava osana sote-toimintaa.
- Lääkkeiden yhdenvertainen saatavuus ja lääketurvallisuus ovat jatkossakin suomalaisen apteekkitoiminnan ytimessä.
- Suomalainen apteekkijärjestelmä on jatkossakin alan kotimaisten ammattilaisten vastuulla ja omistuksessa.
- Lääkkeisiin käytettävien yhteisten varojen kasvava paine tunnustetaan ja vahvistetaan keinoja lääkekorvausmenojen pienentämiseksi.
- Prioriteettina on apteekkitoiminnan kehittämistyöryhmän (v.2015) yleisesti hyväksytyjen esitysten ripeä toimeenpano tämän vaalikauden aikana. Tämän lisäksi toteutetaan ao. tavoitteita.

Lääkkeiden kustannusten ja hinnan muodostuminen

- Tehdään selvitys lääkehuollosta yhteiskunnalle aiheutuvista kokonaistaloudellisista vaikutuksista ja toiminnan kehittämismahdollisuuksista. On selvitettävä, miten lääkkeitä aiheutuvia kokonaiskustannuksia voitaisiin pienentää, esimerkiksi erityiskorvattavuudesta aiheutuvat kokonaiskustannukset ja lääkekaton taso, erityisen kalliit lääkkeet vs. operatiivinen hoito sekä lääketukkujen osuus lääkkeen hinnan muodostuksesta. Selvitetään erityisen kalliiden lääkkeiden jakelun siirtäminen sairaala-apteekkeihin yhteiskunnalle aiheutuvien kokonaiskustannusten laskemiseksi. (Ruskoahon selvitystyö)
- Selvitetään mahdollisuutta lääketaksan muuttamiseen. Lääketaksaa tarkistetaan säännönmukaisesti esimerkiksi 2-3 vuoden välein ja lääketaksan rakennetta kehitetään siten, että apteekin katteen riippuvuus lääkkeen hinnasta vähenee.
- Reseptivapaiden lääkkeiden säännelty, lääketaksan mukainen hinta muutetaan säänneltyksi enimmäishinnaksi ja reseptivapaiden lääkkeiden hintakilpailu sallitaan valvotusti. Tämä tarkoittaa sitä, että mahdollistetaan apteekkeille itsehoitolääkkeiden myynti halvemmalla omasta katteestaan tinkimällä.

Apteekkitoiminta ja luvat

- Turvataan lääkkeiden alueellinen saatavuus kattavalla apteekkiverkostolla ja lääkevarastoilla.
- Apteekkien ja niiden toimipisteiden määrää on tarve lisätä ja parantaa siten apteekkipalvelujen alueellista saatavuutta ja laatua. Apteekkitoiminta säilytetään luvanvaraisena. Luvan määräytymisen prosessi tulee kuitenkin olla läpinäkyvä ja nykyistä joustavampi. Fimean kriteeristöä luvan määräytymisessä tulee selkiyttää ja helpottaa. Fimealla tulee olla mahdollisuus olla aloitteellinen apteekkiluvan myöntämisessä nykyisestä tilanteesta poiketen, jolloin apteekkien määrää voitaisiin lisätä.
- Apteekkilupaan kuuluu jatkossakin sijainnin sääntely. Tämä turvaa mahdollisimman yhdenvertaisen saatavuuden lääkkeille kaikkialla Suomessa. Apteekkien määrän lisääntymistä seurataan. Mikäli alueellinen saatavuus ei parane selvitetään tarveharkintajärjestelmän toimivuutta.
- Mahdollistetaan apteekin perustaminen myös sairaaloiden ja päivystysten yhteyteen.
- Apteekkarien tulonmuodostuksen pitää olla läpinäkyvä. Sivuyhtiöiden toimintaa rajoitetaan.
- Apteekin pääomistajana on päävastuullinen proviisori, joka työskentelee itse apteekissa.
 - Tämän lisäksi esitetään selvitettävän apteekkitoiminnan harjoittamisen mahdollistamista tietyin reunaehdoin myös avoimen yhtiön muodossa, joka mahdollistaisi omistuspohjan laajentamisen myös apteekissa työskenteleviin ammattihenkilöihin.

Itsehoitolääkkeet

- Vain tiettyjen itsehoitolääkkeiden myyntikanavia laajennetaan päivittäistavarakauppaan maltillisesti lääketurvallisuutta painottaen (esimerkiksi lääkerasvat, mutta ei särkylääkkeet). Tämä edellyttää vapautettavan valmisteen uudelleenarviointia myyntiluvan haltijan esittämän riskinhallintasuunnitelman perusteella. Näin kaikki myyntilupajärjestelmän turvallisuuteen liittyvät sääntelymallit ovat käytössä ja todistustaakka itsehoitovalmisteen lääketurvallisuudesta säilyy edelleen myyntiluvan haltijalla. Lisäksi itsehoitolääkkeiden jakelukanavan mahdollisessa laajentamisessa tulee huomioida muut seurannaisvaikutukset mm. kilpailulliset näkökohdat ja tarvittavat veroratkaisut.

Apteekkimaksu

- Apteekkien tulonmuodostusta seurataan ja luodaan tarvittaessa uusi ylin maksuporras apteekkimaksuun. Apteekkimaksun tarkoitus on tasata apteekkien tuloja ja turvata lääkejakehun alueellista kattavuutta.
- Apteekin tehtävää pienimuotoisten terveystalvelujen tarjoajana tulee edistää. Apteekkimaksu poistetaan apteekin tuottamista terveydenhuollon palveluista.

Muuta apteekki-alaa kehittävä

- Mahdollistetaan kotihoidon ja palveluasumisyksiköiden lääkekaappitoiminta.
- Annosjakelua käyttöä lisätään määrätietoisesti muun muassa arvioimalla palkkio- ja korvauserusteet.
- Selvitetään mahdollisuus lääkkeiden apteekeista tapahtuvan kotiinkuljetuspalveluiden kilpailuun ottaen huomioon tulevaisuudessa yleistyvät teknologiat, katkeamaton lääkkeenkuljetuspalvelu ja lääketurvallisuus.
- Apteekkien roolia tarkoituksenmukaisessa lääkehoidossa vahvistetaan. Mahdollistetaan potilaille myös omatoiminen itsehoitolääkkeiden kirjaaminen Kantaan.
- Kehitetään edelleen E-reseptiä ja mahdollistetaan lääkityksen vaikuttavuuden arviointikriteerien kirjaaminen E-reseptiin.